

GIÁ TRỊ THỰC TIỄN TỪ BẢN DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH ĐỐI VỚI CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG HIỆN NAY

PHẠM NGỌC HÒA*

1. Giá trị thực tiễn từ bản *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, xây dựng, chỉnh đốn là hai nội dung có mối quan hệ biện chứng trong công tác Đảng. Người cho rằng,

bên cạnh số đông đảng viên mẫu mực, vẫn còn một bộ phận không nhỏ đảng viên chưa thật vững mạnh, trong sạch về phẩm chất, thậm chí xa cách nhân dân, có tư tưởng làm quan cách mạng; chính vì vậy, cần chỉnh đốn để loại bỏ những lỗi lầm, sai trái. Đặc biệt, trong cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, thực hiện tự phê bình và phê bình hiện nay, chúng ta cần quán triệt sâu sắc những tư tưởng của Người về công tác xây dựng Đảng. Bởi, chỉ có tự xây dựng, tự chỉnh đốn mới làm cho Đảng trong sạch,

vững mạnh, đây là quy luật tồn tại và phát triển của Đảng ta. Trong điều kiện Đảng ta đã trở thành đảng cầm quyền, việc xây dựng, chỉnh đốn Đảng được Hồ Chí Minh coi là công việc càng phải tiến hành thường xuyên hơn. Với một nhãn quan đặc biệt nhạy bén về chính trị, am tường về xã hội, Người đã nhìn thấy và

nhận diện rõ tính hai mặt vốn có của quyền lực: một mặt, quyền lực có sức mạnh to lớn để cải tạo xã hội cũ, xây dựng xã hội mới nếu biết sử dụng đúng; mặt khác, quyền lực cũng có sức phá hoại rất lớn nếu người nắm quyền lực bị thoái hóa, biến chất, chạy theo đặc quyền, đặc

lợi, biến quyền lực của nhân dân thành đặc quyền của cá nhân... Do vậy, Đảng phải đặc biệt quan tâm đến việc chỉnh đốn và đổi mới để hạn chế, ngăn chặn, đẩy lùi và tẩy trừ mọi tệ nạn do thoái hóa, biến chất của cán bộ, đảng viên.

Trong *Di chúc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sáng tạo một quan niệm đặc sắc về Đảng cầm quyền và xây dựng Đảng cầm quyền trong sạch, vững mạnh. Có thể nói, bản *Di chúc* là tác phẩm duy nhất Chủ tịch Hồ Chí Minh sử dụng chính thức khái niệm “Đảng cầm

quyền” với các tiêu chí cụ thể như là các phẩm chất sống còn của Đảng: đoàn kết thống nhất; vì nhân dân, hết lòng hết sức phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc; thực hành dân chủ rộng rãi; tự phê bình và phê bình nghiêm chỉnh; đạo đức cách mạng; cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư. Người đặc biệt

Cách đây 50 năm, vị lãnh tụ thiên tài, người con ưu tú của dân tộc Việt Nam đã đi xa, để lại cho nhân dân ta, Tổ quốc ta bản *Di chúc* vô cùng giá trị. Được viết trong thời gian từ năm 1965 đến năm 1969, chỉ có hơn 3 trang, với khoảng 1.000 từ, nhưng bản *Di chúc* là sản phẩm của sự kết tinh những tư tưởng, đạo đức và lối sống tốt đẹp nhất của Người. Với những giá trị tuyệt vời, bản *Di chúc* đã để lại những bài học quý báu về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, từ đó, giúp cho Đảng ta gạt hái thêm những thắng lợi mới trên con đường xây dựng và phát triển đất nước.

nhấn mạnh đến trọng trách lịch sử của Đảng, tính tiên phong, gương mẫu và trách nhiệm của cán bộ, đảng viên trước Đảng, trước nhân dân. Người cho rằng, trước tiên phải chỉnh đốn lại Đảng và chăm lo chu đáo tới đời sống vật chất và tinh thần cho mọi người dân, nhất là thực hiện chính sách “đền ơn đáp nghĩa” đối với thương binh - liệt sĩ, những gia đình có công với đất nước. Người từng nói, đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ là đạo lý, đạo nghĩa lớn nhất. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: Đảng ta là đảng cầm quyền, mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn luôn ý thức được sứ mệnh cao cả và trách nhiệm nặng nề đó. Muốn xây dựng Đảng, theo Người, trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi và thực hiện đoàn kết. Trong bản *Di chúc*, vấn đề mà Người dành sự quan tâm hàng đầu là đoàn kết trong Đảng. Người chỉ rõ vai trò của đoàn kết đối với Đảng rằng: “Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác” (1). Để tiếp tục gìn giữ truyền thống đoàn kết và phát huy vai trò của Đảng trong sự nghiệp cách mạng, đòi hỏi Đảng phải mạnh hơn bao giờ hết. Đảng mạnh khi khối đoàn kết thống nhất trong Đảng thường xuyên được tăng cường, Người căn dặn: “Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình” (2). Đồng thời, Người cũng chỉ rõ, cần thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh, phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau. Mỗi đảng viên phải là người có đạo đức cách mạng, là công bộc của dân, hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, “mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư” (3) để Đảng ta xứng tầm là một Đảng cầm quyền “xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân” (4). Hai từ “thật sự”, “thật” được nhắc lại

hiều lần như một lời nhắc nhở mang tính quy luật, phổ biến phải làm thường xuyên, liên tục, nếu không, Đảng khó lòng mà giữ nổi vị thế, vai trò cầm quyền của mình.

2. Tiếp tục xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Có thể nói, tư tưởng về xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã và đang soi sáng con đường đi và sự nghiệp cách mạng Việt Nam. Những tư tưởng đó ở tầm chiến lược là các chỉ dẫn cho việc Đảng xác định đường lối, phương hướng, nhiệm vụ, hoạch định chính sách, xây dựng pháp luật và chương trình hành động cho toàn Đảng, toàn dân, đưa đất nước ta ổn định, phát triển bền vững và hiện đại hóa (5). Đến nay, chúng ta đã làm được nhiều việc theo đúng lời căn dặn của Người và đã giành thắng lợi lớn. Đại hội XII của Đảng bổ sung vào lý luận xây dựng một điều rất căn bản, không chỉ xây dựng đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức, mà còn phải xây dựng về đạo đức, đưa văn hóa vào trong chính trị, kinh tế, vào trong Đảng, trong Nhà nước và trong hệ thống chính trị.

Thế nhưng, còn có những lời Người căn dặn trong *Di chúc* về Đảng và xây dựng Đảng cầm quyền vẫn chưa được thực hiện thường xuyên và trọn vẹn. Trước những biến động nhanh chóng và phức tạp của tình hình trong nước và trên thế giới, tác động mặt trái của cơ chế thị trường, có một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, phai nhạt lý tưởng, dẫn đến “tự diễn biến, tự chuyển hóa”, nhất là trong ý thức hệ, chuẩn giá trị phát triển tiến bộ; mất cảnh giác, giảm sút ý chí chiến đấu, kém ý thức tổ chức kỷ luật, tha hóa về nhân cách; quan liêu, xa rời quần chúng. Nhiều đảng bộ, chi bộ vẫn còn tình trạng dân chủ hình thức; hoạt động tự phê bình và phê bình còn nhiều lệch lạc. Tình trạng “dĩ hòa vi quý” còn khá phổ biến trong Đảng. Một số đảng bộ, chi bộ còn biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, tham nhũng, lợi ích nhóm; lợi dụng phê bình để trừ dập nhau, làm nội bộ mất đoàn kết, suy giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng (6). Tình

trạng trên đã gây bức xúc trong dư luận xã hội, làm giảm sút lòng tin của quần chúng nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, tạo kẽ hở cho các phần tử cơ hội, các thế lực thù địch lợi dụng để chống phá cách mạng nước ta. Điều đó khiến chúng ta cảm thấy âu lo sâu sắc. Sự âu lo đó là bởi chúng ta hiểu rõ rằng, uy tín của Đảng, lòng tin vào chế độ phụ thuộc rất nhiều vào đội ngũ cán bộ của Đảng.

Tình hình trên đặt ra cho công tác xây dựng Đảng nhiều vấn đề mới, cả về lý luận và thực tiễn, đòi hỏi phải tiếp tục đổi mới để có sự chuyển biến tích cực, làm cho Đảng ta ngày càng trưởng thành, lớn mạnh về mọi mặt, như mong muốn trong *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Muốn vậy, chúng ta cần thực hiện nghiêm và triệt để các công việc sau:

Một là, Đảng phải tiếp tục tiến hành xây dựng, chỉnh đốn với tinh thần kiên quyết hơn, mạnh mẽ hơn, nhằm tạo ra một bước chuyển biến mới trên các mặt; tập trung đấu tranh, ngăn chặn những yếu kém, tiêu cực trong Đảng, nhất là tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, sự xuống cấp về đạo đức, lối sống, tệ quan liêu, tham nhũng trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức (7). Để thực hiện được điều này, vai trò, trách nhiệm của cấp ủy và người đứng đầu các ban, ngành ở Trung ương và tỉnh là hết sức quan trọng và nặng nề.

Hai là, mỗi tổ chức đảng phải ra sức tăng cường giáo dục về lý tưởng cách mạng, chủ trương, đường lối của Đảng; thực hiện tự phê bình và phê bình trong Đảng; đổi mới và nâng cao chất lượng, chế độ sinh hoạt của chi bộ; kỷ luật, kỷ cương của Đảng phải được giữ nghiêm minh; công tác kiểm tra, giám sát của Đảng phải thường xuyên, chặt chẽ, có hiệu quả. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nhằm tạo chuyển biến tích cực về nhận thức và hành động trong việc đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến, tự chuyển hóa” trong nội bộ; góp phần thu hẹp “một bộ phận không nhỏ” cán bộ, đảng viên suy thoái.

Ba là, đối với mỗi cán bộ, đảng viên, trong nhận thức và hành động phải đặt lợi ích của Đảng, của cách mạng, của nhân dân lên trên hết; thường xuyên rèn luyện, tu dưỡng đạo đức cách mạng, tính tổ chức và tính kỷ luật; đi sâu, đi sát thực tế, gần gũi, gần bó với nhân dân, thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân; thường xuyên nỗ lực cố gắng học tập, nâng cao trình độ chuyên môn để phục vụ công việc, phục vụ nhân dân. Đồng thời, mỗi đảng viên tiếp tục học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Mỗi cán bộ, đảng viên hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình, biến quyết tâm thành hành động, thành chất lượng và hiệu quả công việc. Đây chính là phương thức quan trọng nhằm xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Bốn là, mỗi cán bộ đảng viên nên nghiêm túc tự kiểm điểm, không những chỉ thấy ưu điểm mà phải thấy cả khuyết điểm của mình để ra sức khắc phục với tinh thần tự phê bình và phê bình nghiêm túc nhất như Người đã từng căn dặn trong *Di chúc*. Mỗi cá nhân phải phấn đấu không có khuyết điểm, nhưng khi đã có khuyết điểm thì kiên quyết tự phê bình và sửa chữa. Chỉ khi nào chúng ta thấy rõ khuyết điểm của mình, có quyết tâm sửa chữa, trở thành người đảng viên tốt, người cán bộ tốt, thật sự cần, kiệm, liêm, chính, chí, công, vô, tư thì mới làm cho Đảng ta trong sạch, vững mạnh, được dân tin, dân phục, dân yêu. Chỉ có vậy, chúng ta mới có thể làm tốt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo di nguyện của Người trong *Di chúc* ■

P.N.H

1, 2, 3, 4. *Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2008, tr.23, 24.

5. Hoàng Chí Bảo, *Sự kết tinh tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh trong Di chúc của Người*, Tạp chí *Cộng sản*, số 901, tháng 11-2017, tr.46.

6. Phạm Ngọc Anh, *Vấn đề xây dựng văn hóa cầm quyền của Đảng Cộng sản trong Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Tạp chí *Cộng sản*, số 863, tháng 9-2014, tr.59 - 60.

7. *Tiếp tục chỉnh đốn Đảng với tinh thần kiên quyết hơn*, Báo *Tuổi trẻ*, ngày 24-1-2019, tr.3.